Anul XIII — Sibiiu, Mercuri 23 Octomvrie (4 Noemvrie) 1896 — Nr. 234

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popăcii Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază. Numeri singuratici à 5 cr. se vênd la „Tipografia“, soc. pe acțiun.

Chestiunea națională.

Liga Română începe o serie de articoli sub titlul de sus. Articolii sûnt scrişi la adresa fraților din România, — sûnt însĕ de mare însĕmnătate și pentru noi. Ii vom reproduce dar' și noi făcênd începutul cu articolul prim, apărut în numĕrul 5 al acestui valoros ziar național.

Oamenii nostri politici sûnt unanimi în a recunoaște, că lupta dintre Români și Unguri este o nenorocire, atât pentru imperiul habsburgic, cât și pentru statul român.

Situația noastră geografică și etnografică ne impune sĕ cultivăm raporturi de amiciție cu toate statele vecine, dar' mai ales cu imperiul habsburgic și statele aliate cu acest imperiu.

De ani de zile politica externă a țerii noastre se face în această direcțiune. Ear' în această privință putem zice, că partidele noastre de guvernament sûnt în deplin acord.

Însĕ, din nefericire, lupta înverșunată dintre Maghiari și Românii din Transilvania și Ungaria a creat și crează mereu politicei noastre oficiale, pe care trebue s'o considerăm drept o politică de stat, dificultăți neînvinse.

Interesele statului nostru reclamă sĕ ne apropiem de Liga de pace, și mai ales de împĕrăția habsburgică, ear' curentul poporului nostru urmează numai anevoie acestei directive.

Sûnt ani la mijloc, de când opiniunea noastră publică se găsește într'o permanentă și legitimă agitațiune în contra maghiarismului.

Evenimentele celor din urmă decenii au asigurat Ungariei un glas determinat în politica exterioară a imperiului habsburgic — și astfel de voe de nevoe, mergênd cu „monarchia hasburgică“ statul român trebue sĕ meargă cu Austro-Ungaria, ear' Ungaria actuală nu este patria națiunilor cari o alcătuesc, ci un vast domeniu de exploatare pentru Maghiari și o patrie maşteră, o veritabilă bastilă pentru trei milioane de Români și pentru cele 6 milioane de Slavi, ce locuesc într'însa, și o susțin împreună cu Maghiarii.

Această nenorocită situație în Ungaria: asuprirea Românilor și tendența manifestă și azi incontestabilă a politicei maghiare de a desființa cu ori-ce preț naționalitatea română din Transilvania, trebuiau sĕ producă o perturbațiune între Români și Maghiari, trebuiau sĕ trezească resentimente, și mai ales o ură profundă și înverșunată în Românii de peste munți împotriva opresorilor lor.

Și aceste resentimente și această ură s'au produs, și ele s'au reflectat și se reflectă și la noi în România, astfel că putem zice fără exagerare, că întreaga națiune română din România, Transilvania și Ungaria se găsește, politicește în plin rĕsboiu cu Maghiarii, representanții de fapt ai statului ungar.

Evident, că în asemenea condițiuni amiciția oficială dintre statul român și imperiul austro-maghiar n'a găsit în trecut și nu poate găsì astăzi rĕsunetul dorit în opiniunea publică românească, și de aceea „amiciția“ aceasta nu este încă decât un entusiasm.

Firește, că nici un Român cu creerul bine rînduit nu se poate bucura de această fatală stare de lucruri.

S'a zis de repețite-ori, și cu drept cuvênt, că această dușmănie, când latentă, când deschisă dintre elementul maghiar și cel românesc, este o comună primejdie pentru amêndouĕ aceste națiuni.

Cine ar putè tăgăduì acest adevĕr?

Evident, că numai cei-ce au un interes particular, sau cei-ce vorbesc în o desĕvîrșită lipsă de cunoștințe, în ceea-ce privește raporturile etnografice și politice din Sud-Estul Europei.

Românii și Maghiarii sûnt douĕ națiuni a parte, douĕ insule într'un ocean de Slavi.

Și unii și alții au interese puternice a trăì în raporturi de bună înțelegere cu popoarele slave, de care sûnt încungiurați, în special cu Slavii din Austro-Ungaria și cu Slavii din Balcani.

Și aceasta pentru motivul foarte simplu, că nu poate sĕ existe și sĕ prospereze în chip durabil o națiune, dacă națiunile cari o încungiură o dușmănesc și o urĕsc.

Dacă admitem deci, că este un puternic interes de existență pentru Maghiari și Români, ca ei sĕ caute a trăì în bună înțelegere cu micile națiuni Slave din Austro-Ungaria și din Balcani, cu cât mai firească și mai necesară ar fi o bună înțelegere, o armonie perfectă între maghiarism și românism?

Ar fi, — dar' până astăzi această înțelegere n'a făcut un pas din stadiul unui *pium desiderium!* Prin urmare, putem regreta antagonismul maghiaro-român, dar' trebue sĕ ținem seamă de el.

Chestiunea e: cum se ține seamă de el?

Sûnt între noi Românii, oameni cari cred că acest antagonism e artificial, că situația Românilor de peste munți, în definitiv, nu e tocmai atât de insuportabilă precum se pretinde, că precum au rĕsbit Românii dela Traian până astăzi, și mai ales dela invasiunea lui Árpád până la — milleniu, au sĕ rĕsbească și în acesti câțiva ani, până se va resolvì, într'un fel sau altul, diferendul dintre tripla și dubla alianță de „Pace“.

Oamenii politici cari judecă astfel își mai închipuesc, că Românii din Transilvania vor fi destul de chibzuiți, a nu contracara, într'un moment dat, politica noastră oficială.

Ei bine, noi credem că asemenea considerațiuni asupra chestiunii naționale sûnt eronate, ele păcătuesc prin o lipsă de cunoștințe mai temeinice despre situațiunea din Transilvania.

O luptă națională, o luptă de rasse nu sĕ pune la cale în chip artificial.

Mulți Maghiari au și ei părerea, că Ungaria ar fi azi ferită de chestiunea naționalităților, dacă la 1848 Camarilla dela Viena n'ar fi avut un interes, sĕ „inventeze“ această chestiune ca prin ea sĕ creeze dificultăți politicei maghiare.

Adevĕrul e, că chestiunea românească de peste munți, ca întreaga chestiune a naționalităților din Austria și din Ungaria, își are originea sa firească în condițiunile etnice-politice din Ungaria și Transilvania, și nu avea trebuință a fi pusă de cineva artificial la cale.

Trăim într'un secol de lumină, și nu e decât firesc, că această lumină, care a pătruns în pașalâcurile turcești de odinioară: în Sêrbia, Bulgaria și Grecia, a trebuit sĕ-'și proiecteze razele sale și în Transilvania. Astfel întocmai ca la Greci, Bulgari și Sêrbi, întocmai ca la Cehi și la Croați etc,, s'a desvoltat și la Românii din Transilvania spiritul de autonomie, dorul de progres, de consolidare și mărire națională.

Secolul nostru, în care se face atâta paradă cu considerante etice, este și el, în fond dominat de simple considerațiuni dinamice de preponderența forțelor, și în această ordine de idei e evident, că massele poporale au azi o importanță neasemĕnat mai mare și mai determinantă, ca în trecut.

În evul mediu și până la revoluția franceză massele nu însemnau nimic în organisația statelor. Rolul lor era cu desĕvîrșire pasiv. Ele aveau o singură menire: sĕ susțină cu roadele crunte ale muncii lor dinastia și statul, adecă clasele nobile și privilegiate, și sĕ — tacă.

Aceste epoce de exploatație organisată s'au mai schimbat și mereu au sĕ se schimbe.

Astăzi nu pergamentele îngălbinite, nu blasoanele pompoase, ci numĕrul și inteligența hotărĕsc asupra sorții statelor.

Prin urmare, dacă au isbutit cele vre-o 2 milioane de Greci și aproape tot atâtea milioane de Sêrbi, de Bulgari, de Croați ș. a., sĕ-'și dobândească și sĕ-'și asigure autonomii de stat și în parte chiar totala lor independență, natural, că și Românii din Transilvania, pe mĕsură ce cultura modernă îi deștepta și îi chema la vieață, trebueau sĕ-'și dee și ei seamă pe de o parte de situația lor ticăloasă, ear' pe de alta de forța inerentă numĕrului lor, masselor poporale.

Prin urmare, chestiunea română a pornit întocmai ca chestiunea naționalităților în general, pe de o parte din lipsă de autonomie a Românilor într'un timp, când dorul de înaintare îi însufleția pe toți, ear' putința de a regula și accelera progresul lor comun nu era în mâna lor; pe de altă parte, această chestiune a pornit din tendența din ce în ce mai manifestă și mai agresivă a Maghiarilor, nu numai de a zădărnicì curentul autonomist între Români, ci din contră a contopì de fapt naționalitatea română în națiunea maghiară.

Eată dar' în câteva linii causele mari, profunde și cu desĕvîrșire firești, care au produs și alimentează în mod constant lupta dintre Români și Maghiari.

Dar' se va zice, că lipsa de autonomie nu a fost și nu poate fi simțită de poporul românesc de peste munți, pentru-că procentul analfabeților în mijlocul seu e încă mare, ear' media culturii cărturarilor sei nu prea pare a justifica o asemenea pretențiune autonomistă care, pe lângă că involvă o radicală transformație în dreptul public al Austro-Ungariei, reclamă presența unei premise indispensabile: reclamă oameni capabili de a organisa și conduce afaceri autonome.

La o asemenea obiecțiune am putè ĕspunde cu istoria modernă a României.

E cert, că procentul de analfabeți în poporul nostru din Muntenia și Moldova de odinioară nu era mai mic, decum este astăzi la Românii de peste munți.

Și tot așa de sigur este, că nici media culturii cărturarilor și a așa numiților nostri „Bonjouriști“ dela 1848 nu era cu mult mai mare, decât este azi în Transilvania.

Cu toate acestea, cine ar putè afirma că divanul ad-hoc n'ar fi representat dorința țerilor surori? Că poporul nostru n'ar fi înțeles curentul unionist și liberal?

Firește, că dacă cineva ar fi cerut țĕranilor nostri români dela 1848 și dela 1859 definiții științifice despre noțiunile liberalismului și unionismului, acel cineva s'ar fi „convins“ poate, că poporul nici idee n'are despre ce e vorba, ci totul nu este decât o înscenare, a câtorva „capete înfierbêntate“, a câtorva „suflete ambițioase“.

Cu toate acestea, știm, că nu era așa. Poporul nostru înțelegea, și mai ales simția foarte bine despre ce era vorba, însĕ firește, că el înțelegea și simția în felul seu.

Poporul nu-'și representă nici-odată în gândul seu o afacere politică în trăsurile marcante și clare, cari caracterisează puterea de concepție a omului politic ceea-ce însĕ nu va se zică, că poporul nu înțelege sau nu simte anumite chestiuni mari naționale.

Dar' dela începutul epocei noastre de renaștere politică până astăzi au trecut peste 50 de ani.

Generația de care vorbim nu avea înlesnirile drumului de fer, a postei, telegrafului și telefonului și mai ales ea nu se putea folosì de tipar în mĕsura în care sĕ folosesc Românii din Transilvania în zilele noastre.

Ear' dacă a fost posibil, ca ideile moderne ale timpului sĕ pătrundă atunci în straturile poporului, ușor ne putem face o idee, cât de repede pătrund și se propagă ele astăzi.

Mai ales de câțiva ani încoace toate straturile poporului român de peste munți sûnt pe deplin conștiente de antagonismul maghiaro-român, și aceia dintre noi cari au avut vre-odată ocasia sĕ asiste la vre-una din adunările politice sau culturale ale Românilor de peste munți, au putut sĕ se convingă de perfecta orientare a masselor românești în chestiunea națională.

Până și cel din urmă țeran transilvănean, bănățean sau ungurean știe și simte, că Ungurii vor sĕ maghiariseze pe Români, că Românii luptă ca sĕ frângă jugul unguresc, și sĕ devină ei stăpâni pe glia lor străbună, fiecare țĕran știe, că el stă și trebue sĕ stee în taběra românească, ear' dorul seu e dor de luptă,

Ei bine, asemenea curente poporale nu se introduc „artificial“, nu se „inventează“, ele sûnt pur și simplu resultanta naturală a unor stări de lucruri îndelungate, dar' ne mai suferite.

Astfel dorul de emancipare arde în toate inimile, rĕscolește toate adêncimile patimilor și preocupă toate mințile, și din toate aceste frămêntări isbucnesc din când în când scântei, la a căror lumină ochiul omului politic vede un abis, ce desparte azi pe Români de Unguri.

Asemenea prăpăstii nu se produc de azi pe mâne; ele nu sûnt opere artificiale.

Din contră ele sûnt efectul unor procese îndelungate, ear' acest efect este un product cu desĕvîrșire natural.

De aceea bărbații din fruntea popoarĕlor trebue sĕ țină seamă de asemenea curente și de prăpastiile, pe cari ele le produc în lumea afectelor poporale.

Acest lucru odată stabilit, vom cerceta de altă-dată, dacă situația de peste munți e într'adevĕr gravă pentru Români și dacă pericolul ce amenință pe Românii de peste munți dintr'o parte, ear' pe noi dintr'alta, este sau nu real.

Sibiiu, 3 Noemvrie n.

Oprirea conferenței. Comunicatul oficios cu care se motivează oprirea conferenței naționale, și despre care am făcut amintire în numĕrul de ieri, sună din cuvênt în cuvênt astfel:

„Autoritățile maghiare au oprit conferența din Sibiiu, nu din motivul, că scopul ei era luarea unei posiții față de alegerile dietale, din partea acelor alegĕtori *cari stau pe basa programului lor național*, ci simplu pentru aceea, pentru-că convocatorii ei, contrar §-lui 1 din legea despre naționalități, considerată ca lege fundamentală, au convocat pe alegĕtorii cari stau pe basa programului național, nu fără deosebire de confesiune și naționalitate, ci exclusiv numai pe membrii naționalității române, și chiar și dintre acestia nu pe toți, ci numai pe *representanții alegĕtorilor*, astfel, că în modul acesta participarea directă a unei minorități de vederi contrare, s'a făcut cu totului imposibilă. Că auctoritățile oprind conferența din Sibiiu, nu au perhorescat programul politic care se abate dela programul guvernului, se vede evident de acolo, că o conferență analogă a partidului poporal sĕsesc, care își are de basă un asemenea program, a fost concesă fără greutate în momentul în care auctoritățile au aflat, că conducĕtorii partidului au convocat alegĕtorii fără deosebire de confesiune și naționalitate. E de mare datorință a executivei, a veghia, ca unitatea statului, și a națiunii politice care îi formează basa, sĕ nu fie conturbată prin constituiri de partide *după rassă și confesiune*, cu caracter exclusiv și anticonstituțional. Ce s'ar alege din unitatea statului și a națiunii politice, dacă s'ar concede formarea de partide după rassă și confesiune? Ce primejdii ar putè aduce o astfel de grupare chiar și în stat cu naționalitate compactă, cum e spre exemplu România! Și s'ar afla oare bĕrbat de stat român, care ar concede, ca în contra legilor cardinale ale constituțiunii, sĕ se compună partide de naționalitate maghiară, bulgară, grecă ori israelită? Sigur că nu; și nime nu 'și-ar permite a ridica acusă serioasă, dacă guvernul român ar pune capĕt inițiativei luate în interesul constituirii de partide cu caracter exclusiv de rassă și confesiune!“

Am publicat întregul giuvaer de înțelepciune, eșit din creerii dlui Jeszenszky, pentru-că formează un document prețios pentru noi, de care ne vom putè de multe-ori folosì. E admirabil dl Jeszenszky în judecată și mai ales în argumentare!

Voci despre alegeri. *Deutsches Volksblatt* apreciază alegerile lui *Bánffy* în următorul mod:

— „Dacă era vorba pe vremea lui Ivan cel tiran, despre compunerea unui parlament, care în numele poporului se dee sancțiune tuturor crudelităților sĕvîrșite de acest domnitor, sigur, că la alegerea membrilor din acest parlament s'ar fi purces în mod *mai uman*, decât s'a purces la anul 1896, la sfîrșitul veacului deșteptăciunii, într'un stat, care se provoacă încontinuu la aceea, că a luat libertatea și liberalismul în arêndă“.

Descrie apoi în mod fidel decurgerea alegerilor dietali în Ungaria, și încheie astfel:

— „Eată, Europa, — acì e dovada cea mai bună despre colosala escrocheriă cu milleniul; eată dovadă, că Ungaria și azi e încă *stat barbar*, cu deosebirea, că în evul mediu barbarismul se putea scusa — astăzi însĕ nu!“

Greu adevĕr, dar' nu se prinde de oameni cu pele groasă pe obraz!

Sturdza și Bánffy. *Alkotmány* vorbind despre impresiunea ce a făcut-o asupra cercurilor politice din România, oprirea conferenței naționale din Sibiiu, constată următoarele: „După visita Regelui Francisc Iosif la București, opiniunea publică română începuse a se împrietenì cu ideea, că relațiunile bune cu Ungaria trebuesc restabilite. *Sturdza* a convins despre aceasta pe toți șefiii de partide și pe politicianii dătători de ton într'atâta, încât acestia, apelând la patriotismul *irredentiștilor* (?? Red „Trib“.) 'i-au provocat sĕ nu agiteze mai mult. Mulți dintre *irredentiști* (Oare cari vor fi acestia?? Red. „Trib.“) au fost aplecați a urma sfatului primit, — când de-odată vine știrea despre aceea, că *Bánffy* a oprit conferența Românilor convocată la Sibiiu în scopul de a precisa ținuta Românilor față de alegeri.

„Tinerimea universitară română a protestat într'un meeting sgomotos în contra asupririi alegĕtorilor români din Ardeal, dar' *Sturdza* a netezit earăși treaba. A dat politicianilor români sĕ înțeleagă, că nu trebue sĕ despereze pentru un pas greșit al lui Bánffy, pentru-că guvernul maghiar va trebui totuși se înceteze cu apĕsarea violentă a Românilor din Ardeal, — și va trebui se asculte de cuvintele înțelepte și conciliante a le lui Goluchovsky?

Adecă răbdare, răbdare și earăși răbdare!!

Lecțiune bună. Contele *Szapáry László*, unul dintre disidenții partidului guvernamental, care eșise din partid pentru legile bisericești, pe cari nu le putè vota, a fost de nou ales deputat dietal. Fiind însĕ, că partidul disidenților e sdrobit cu desĕvîrșire, nobilul conte a adresat baronului *Bánffy* o scrisoare, în care îi vestește, că va întra în partidul liberal, și anume se va alătura la elementele *conservative* ale partidului guvernamental. În partidul guvernamental însĕ nu sûnt elemente *conservative*; și expresiunea aceasta, precum și presupunerea, că s'ar putè folosì la adresa partidului liberal, a scos întru atâta din ţîţîni pe stîlpii partidului lui *Bánffy*, încât au hotărît a nu-'l primì pe umilitul conte în sînul partidului, ci a-'i rĕspunde la scrisoare cu un dureros dar inrevocabil: „*retour!*“ Între astfel de împregiurări, contele *Szapáry László* va fi silit sĕ dee mâna cu Dr. *Șerban* și se formeze la olaltă un partid nou în dietă.

Cinism revoltător. Organul oficios al guvernului (*Nemzet*) vorbind despre alegerile dietale, nu se rușinează a scrie următoarele:

— „Partidul liberal a întrat în lupta electorală cu curățenia principiilor, — și cu convingerea patriotică despre bunătatea direcțiunii politice, atât de salutară. Pe lângă noi și cu noi era clasa avută și inteligentă a economilor țerani, cari nici pentru trăsuri nu voiau se primească bani, ear' prânzul îl plăteau din al lor propriu. Sub întreaga durată a luptei electorale, tot numai alegĕtorii liberali au fost expuși atacurilor mulțimii. Nu se poate înșira un singur cas în care puterea

înarmată s'ar fi pus în calea alegĕtorilor din oposiţie. Ce se mai vorbim de purtarea scandaloasă a preşedinţilor oposiţionali de alegere? Partidul liberal întru atâta a fost convins despre aceea, că majoritatea preponderantă a ţerii e cu el, încât nu a fost nevoit a recurge la mijloace de presiune pentru a 'şi-o asigura!" —

Dacă *Bánffy* ştie roşi, atunci de astădată, cetind aceste şire, a trebuit nesmintit se roşească de ruşine.

Desvĕlirile lui Bismarck.

Presa europeană mai nu se ocupă cu altceva decât cu cele destăinuite, de către *Hamburger Nachrichten*. Afacerea e aşa de importantă şi priveşte atât de aproape şi în primul rînd pe monarchia noastră, încât trebue sĕ-'i acordăm atenţiune constantă, căci după toate semnele, ea are sĕ se desvoalte tot mai mult şi pe semne va forma punctul de plecare al unor desvĕliri şi mai sensaţionale despre cele-ce s'au petrecut în lunile din urmă sau sĕ petrec mereu după culisele diplomaţiei europene.

Cea mai bine informată foaie dintre toate, fie din monarchie, fie din străinătate este, ca de obiceiu, în această afacere este *Neue Freie Presse*; informaţiunile ei sûnt reproduse de toată presa din străinătate şi-'i servesc acesteia, pe lângă cele publicate în *Hamburger Nachrichten*, ca material preţios pentru comentarii, discuţiuni şi polemici foarte interesante, foarte instructive, care cu timpul au sĕ devină chiar importante. Numitul ziar vienez are, spre pildă, a treia zi după desvĕliri, în numĕrul dela 27 c., trei pagine pline numai cu depeşi din străinătate despre impresia ce a produs acolo desvĕlirile foii lui Bismarck pe de o parte în cercurile politico-diplomatice, pe de alta în opiniunea publică a diferitelor state şi mai ales în centrele lor. Emoţiunea de atunci nu numai că n'a slăbit, dar' creşte mereu, de aceea trebue sĕ o urmărim, în mod pragmatic, căci, după convingerea noastră, lucruri enorm de surprinzĕtoare vor eşi la iveală.

Spre a urmări deci afacerea în mod interesant, adecă pragmatic, vom reproduce, cel puţin în extract, cele-ce au dat ansă şi material la desvoltarea ei, ear' după cum ne va permite spaţiul şi unele voci de presă.

Ocupându-se, în numĕrul ei dela 24 Octomvrie, cu relaţiunile dintre Rusia şi Germania după rĕsboiul din 1876—77, după congresul din Berlin şi moartea lui Gorceacov, articolul din *Hamburger Nachrichten* conţinea şi următorul pasagiu:

„Deja la Skiernewice — adecă foarte curênd după schimbarea de pe tron şi demisia lui Gorceacow — se restabilise buna înţelegere în politica rusă şi germană, care rĕmase aşa până la 1890. Până la data aceasta ambele state erau pe deplin înţelese asupra punctului, ca în casul când una din ele ar fi atacată, cealaltă sĕ rĕmână neutră şi binevoitoare. Aşa, că daca de pildă Germania ar fi atacată de Francia, Rusia trebuea sĕ rĕmână neutră, întocmai cum Germania rĕmânea neutră dacă Rusia ar fi fost atacată de către Custro-Ungaria fără provocaţiune. Înţelegerea aceasta n'a fost reînoită după demisia principelui de Bismarck, şi dacă sûntem bine informaţi asupra celor petrecute la Berlin, nu Rusia a refusat continuarea acestei asigurări reciproce, ci contele Caprivi, căci Rusia era gata sĕ o reînoească".

Confirmarea în „N. Fr. Presse".

Neue Freie Presse dela 27 c., publică asupra afacerii un comunicat în fond şi formă caraşi foarte surprinzĕtor, dar' nu spune de unde 'l-a primit. Eată în fond esenţia cuprinsul comunicatului:

„Învoiala menţionată de ziarul hamburger a existat într'adevĕr, şi nu numai verbal, *ci în scris şi a fost ratificată de ministri în numele suveranilor lor.* Tratatul acesta n'a fost comunicat celorlalte puteri. Conţinutul tratatului încheiat la 1884 pe termin de şese ani nu mergea aşa de departe ca cel al alianţei austro-germane, care cere intervenirea militară energică a unuia din contractanţi când celalalt ar fi atacat de Rusia, totuşi conţinea îndatorirea unei „neutralităţi binevoitoare", pentru fiecare din cele două puteri, când ar fi atacată, neprovocată, de o a treia putere, de pildă Germania din partea Franciei sau Rusia din partea Austriei.

„Situaţia aceasta atât de favorabilă pentru Germania şi care îi asigura supremaţia în Europa s'a schimbat în anul 1890. În anul acesta expira învoiala ruso-germană încheiată la 1884, dar' trebuia reînoită pentru alţi şese ani şi pregătirile înaintaseră aşa, că actele mai trebuiau numai semnate. Atunci se născù crisa, care a precedat demisiunea lui Bismarck şi într'o zi contele Şuvalov se presentă la prinţul de Bismarck, declarându-'i că Ţarul nu e dispus sĕ reînoiască convenţia dacă în capul afacerilor străine nu va rĕmânè Bismarck. Când se îndeplini schimbarea cancelarului, Rusia se declară totuşi gata sĕ prelungiască tractatul şi cu Caprivi. Spre marea sa surprindere contele Şuvalov află însĕ că Germania renunţă la învoiala de neutralitate reciprocă, pentru-că Germania nu vrea sĕ continue această politică complicată şi preferă sĕ se mărginească la tripla alianţă.

Toate aparenţele acestui comunicat arată, că 'i-a fost trimis din isvor cât se poate de demn de încredere.

În 2—3 zile, ziarele din toate statele, de toate colorile, se pronunţaseră deja despre desvĕlirile foii hamburgheze, şi numai cele mai interesate tăceau, adecă organele ministerelor de externe din Berlin şi Viena numai după 3 zile s'au hotărît a rupe tăcerea. Eată ce scria *Reichsanzeiger* în numĕrul dela 27 Octomvrie.

Reichsanzeiger.

„Cu ocasia „desvĕlirilor" ziarului „Hamburger Nachrichten" despre relaţiunile ruso-germane până la 1890, a eşit foarte tare la iveală dorinţa, ca şi guvernul sĕ-'şi spună vorba lui în causă. Sûntem împuterniciţi a declara, că aceasta nu se va întêmpla. Evenimente diplomatice de soiul celor pomenite de către „Hamburger Nachrichten" aparţin, conform naturei lor, printre cele mai mari secrete de stat; a le păstra acestea, se basează pe o datorinţă internaţională, a cărei încălcare ar însĕmna vătĕmarea celor mai importante interese de stat. Guvernul împĕrătesc trebue aşadar' se renunţe la ori-ce limpezire a lucrului; faţă cu descoperirile acelea el nici că va rectifica ceea-ce este fals în ele, nici că va întregì ceea-ce este în complet, fiind încredinţat, că încrederea în loialitatea şi fidelitatea către tractate ale politicei germane prea tare sûnt înrădĕcinate pe lângă celelalte puteri, încât sĕ poată fi sdruncinate prin asemenea „desvĕliri".

Regele Sêrbiei în România.

Vineri încă pe la orele 2 d. a. lumea bucureşteană ocupase trotuarele de-a-lungul calei Griviţei, şi a calei Victoriei, până la palatul regal, ear' în apropierea gărei de Nord se îngrămădise întocmai ca pe vremea sosirei M. Sale Împĕratului Francisc Iosif la Bucureşti. Balcoanele şi ferestrile caselor erau frumos decorate şi pline de lume aleasă. Lumea aştepta sosirea tinĕrului domnitor din Sêrbia. Timpul era frumos, animaţia mare, decoraţia edificielor publice şi particulare splendidă; pe toate casele steaguri, pe la ferestri verdeaţă şi covoare. De-a lungul drumului a fost înşirată armata, un batalion *infanterie*, un division *roşiori* şi o baterie *artelerie*.

Aşa primesc Bucureştenii oaspeţii mari. Aşa au primit ei şi pe Regele Sêrbiei.

Eată amĕnuntele acestei frumoase primiri.

La orele 3.20 M. Sa Regele *Carol* şi A. S. R. Principele Ferdinand sosesc la gara de Nord şi întră în salonul de primire. Salonul este acelaş care a servit la primirea M. S. Împĕratului Francisc Iosif.

M. Sa Regele poartă uniforma de colonel sêrbesc, şi cordonul *Vulturului alb*.

A. S. R. Principele Ferdinand poartă uniforma sa de colonel de Roşiori.

După ce se întreţine câte-va momente cu persoanele din salon, M. Sa trece pe peron, trece în revistă compania de onoare şi se aşează la flancul ei drept.

La orele 3.30 trenul regal întră în gară. Musica regimentului 26 de infanterie întonează imnul sêrbesc. M. Sa Regele Carol se apropie de tren. Suveranul Sêrbiei se coboară din tren. Suveranii îşi strîng cu căldură mânile, — apoi M. Sa Regele Carol presintă M. S. Regelui Alexandru pe A. S. R. Principele Moştenitor şi pe suita Sa. M. S. Suveranul Sêrbiei presintă pe dl general Frenasovici, ministrul seu de rĕsboiu şi suita Sa.

M. S. Regele Alexandru poartă uniforma de general de cavalerie sêrbesc, cu marele cordon al ordinului „Steaua României".

M. Sa Regele Sêrbiei avênd la dreapta Sa pe M. Sa Regele României trece în revistă compania de onoare, ear' la flancul stîng al acesteia, se opreşte.

Acì dna *Cristici*, soţia Exc. Sale dlui Cristicĭ, ministrul Sêrbiei, îi oferă un prea frumos buchet de flori. M. Sa Regele Alexandru mulţumeşte dnei Cristicĭ şi apoi M. Sa Regele Carol îi presentă pe domnii miniştri: Dim. A. Sturdza, Eugen Stătescu, Poni, Stolojan, C. Stoicescu; pe domnii C. F. Robescu, primarul capitalei, Dobrescu, prefectul judeţul Ilfolv, Paul Stătescu, prefectul poliţiei capitalei, Ioan Kalinderu, administratorul domeniilor Coroanei, etc. Suveranii întră în salonul de primire. Acì M. Sa Regele Carol presintă Suveranului Sêrbiei, persoanele presente, ear' după presentare MM. LL. şi A. S. R. Principele moştenitor se sue în trăsurile de gală ale curţii.

Cortegiul se pune în mişcare.

Pe tot parcursul calei Griviţa şi calei Victoria, Suveranii sûnt călduros aclamaţi de mulţime.

La orele 4.15 minute Suveranii sosesc la palatul regal. Pe aripa stîngă, unde sûnt reservate apartamentele M. S. Regelui Alexandru, se arborează drapelul sêrbesc. O companie din reg. 6 de infanterie dă onorurile militare, ear' musica întonează imnul regal sêrbesc. M. Sa Regele Sêrbiei a primit apoi la palatul regal corpul diplomatic din capitală. Suveranul s'a întreţinut foarte graţios cu fie-care ministru străin în parte.

La orele 6 M. Sa Regele s'a dus la legaţiunea Sêrbiei din strada Dreaptă, unde a primit pe supuşii M. Sale.

La orele 6.30 s'a întors la palatul regal.

La orele 7 s'a dat la palat un prânz de gală.

Au luat parte la acest prânz domnii miniştrii, dl şi doamna Cristicĭ, dl Papiniu, ministrul la Belgrad, corpul diplomatic şi un numĕr rĕstrîns de invitaţi, peste tot 42 de persoane.

La orele 9 şi jum. s'a făcut retragerea cu torţe de două cumpănii din reg. 6 şi 21 de infanterie, avênd în frunte toate musicile militare aflate în Capitală.

Suveranii au eşit pe balcon, ascultând cu capul descoperit, imnul regal sêrbesc şi cel român. La orele 10.15 m. Suveranii sau retras în apartamentele lor. A. S. R. Principele Ferdinand s'a dus la palatul dela Cotroceni. La orele 10 şi jum. M. S. Regele Alexandru a făcut o vizită unchiului seu dl Alex. Catargi.

*

Sâmbată la orele 9 şi jum. dimineaţa, MM. LL. Regele Carol şi Alexandru, A. S. R. Principele Ferdinand, însoţiţi de suitele Lor, au vizitat Arsenalul, casarma Geniului şi Pirotechnia armatei.

La arsenal M. R. Regele Alexandru a vizitat cu de-amĕnuntul toate instalaţiunile.

La pirotechnie a vizitat toate atelierele de confecţie.

Vizita aceasta a durat până la orele 12 jum. când MM. LL. s'au întors, însoţite de suitele Lor, la palatul regal.

La ora 1 un dejun a fost la palat.

La orele 2 jum. MM. LL. şi A. S. R. Principele Ferdinand au pornit cu un tren special la Sinaia.

În trenul regal au luat loc pe lângă suitele MM. LL. dl Dim. A. Sturdza, preşedintele consiliului de miniştri, dl Cristici, ministrul Sêrbiei, dl Papiniu, ministrul la Belgrad.

Pe tot percursul călii Victoriei şi călii Griviţei până la gara de Nord un numĕros public a aclamat pe Suverani.

*

În Sinaia s'a dat seara o representaţie teatrală la castelul Peleş, în onoarea M. S Regelui Alexandru.

Alegerile şi Românii.

Din cercul Ileanda-mare.

Ni-se scrie, că în 28 Octomvrie s'a făcut alegerea de deputat dietal şi în cercul Ileanda-mare. A reuşit Simó Lajos, cu aproape totalitatea voturilor, pentru-că contracandidatul, un anumit Balás Ivan, abia a căpĕtat 6 voturi. E de notat, că acest Balás a adus cu sine 50 mii fl. pe seama alegĕtorilor. A promis din banii acestia 30 de mii pe seama bisericilor din cerc, ear' restul era destinat pentru mâncare şi beutură. Miile promise pe seama bisericelor aveau se fie plătite *după* alegere, când i-s'a fi pus mandatul în mână. Din restul celalalt de 20 de mii însĕ candidatul a spesat jumĕtate cu corteşirile şi totuşi abia a putut câştiga *şese* voturi! Cam scumpe pentru vremile în cari trăim. Au fost români cari s'au lăsat ademeniţi de străini, în mare parte însĕ s'au purtat bine, şi au observat cu stricteţă pasivitatea.

Din cercul Lăpuşul-unguresc.

Primim informaţiune că în cercul acesta au fost trei candidaţi, dintre cari contele Teleky Sándor a întrunit totalitatea voturilor, minus *şepte*, cari au fost donate dlui Dr. *Farcas János*, advocat român, şi ficior de popă. Stimabilul domn a păşit cu program kossuthist, — pentru a rĕmânè credincios principiului. A umblat prin cerc două sĕptĕmâni de zile, căutând aderenţi, dar' pretutindenea a fost primit cu receală şi indignare, deşi în faţa românilor spunea că e ficior de popă românesc, şi că păşeşte de candidat cu program naţional. Al treilea candidat a fost Simon Aurel, apotecar, asemenea român de naştere, care însĕ a păţit-o întocmai ca Dr. *Farcaş*. Ne pare rĕu — zice corespondentul nostru, — că dl Farcaş se amestecă în asemenea treburi, în loc sĕ 'şi caute de advocatură, fiind un bun şi conştiincios advocat, şi altcum întru toate om cu bună socoteală. Preoţii — încheie corespondentul — au luat perte la alegere, în frunte cu protopopul *Kupsa Samu*.

(Rătăciţii).

Corespondentul nostru ne scrie următoarele:

Călĕtorind în 28 Octomvrie prin Lăpuşul-unguresc am vĕzut cum curgea alegerea de deputat dietal. Curiositatea m'a oprit se vĕd dacă pasivitatea decisă la 22 Octomvrie în *Deej* se observează şi cum, — dar' durere, — am vĕzut cum un domn protopop gr.-or. pe care îl numiau domnii „*te Kupsa*" alţii „*te Samu*" presidia la alegeri ca sĕ se convingă, oare toţi votează pentru candidatul regimului. —

Acest incident m'a făcut a scruta lucrul mai de aproape şi m'am convins despre aceea, că în cercul Lăpuşului-unguresc sûnt cam la 1500 alegĕtori români, din cari numai cei morboşi au rĕmas acasă, eară câţi au putut veni cu preoţii şi învĕţătorii în frunte au venit şi toţi au votat cu regimul. Eată numele *corteşilor* de frunte:

Kupsa Samu, protopop gr.-or. în Kupşeni, apoi preoţii: Perháicze Pál, din Podoroiu; Buda Tivadar din Ungureni; Hermán Miklós din Maska; Hermán Ágoston din Valeni; Kingye Athanász din Peterite; Filip Laczi, din Baiutiu şi Nemes József din Baiutiu apoi Gergely Teofil, învĕţător gr.-cat. în Lăpuşul-unguresc; Gergely János, din Groşi şi Orosz Mihály, învĕţător gr.-or. în Petorét. Mai sûnt şi alţii dar' nu le ştiu numele.

Adevĕrat însĕ este, că prin beutură şi bani toţi au luat parte la alegerea aceasta.

'Mi-s'a spus că protopopul din Lăpuşul-românesc *Vasiliu Muste* singur a stat departe de alegeri şi a şi călĕtorit de acasă.

Aceste împregiurări am cugetat a le aduce la cunoştinţa onoratului public cetitor, ca sĕ-'şi cunoască oamenii şi sĕ se vadă păstorii cari nu duc oile la păşunea salutară.

Din cercul Ighiului.

Din o corespondenţă mai lungă extragem următoarele:

Organele liberalei stăpâniri ungureşti au pus în mişcare tot ce au putut, ca sĕ reese candidatul stăpânirii. Pe 21 Octomvrie a. c. au fost conchemaţi toţi alegĕtorii la Zlatna, ca se candideze pe Dr. *Werner Gyula*.

La acest tămbălău naţional au participat din uscăturile naţiunii noastre, rătĕcitul protopop unit *Iuliu Montani*, apoi primarii şi notarii, şi câţiva ţerani flămânzi.

Un episod haz iu s'a întêmplat cu acest candidat. Elevii şcoalei reg. de industrie din Zlatna, din propria lor pornire au rupt toate afişurile de pe pĕreţii uliţelor cu inscripţia candidatului Werner. Traşi la rĕspundere pentru volnicia lor au rĕspuns, că dinşii nu se învoesc ca sĕ fie candidat un străin de neamul lor, renegat neamţ sau jidan botezat, ci ei doresc candidarea unui maghiar neaoş din viţa lui *Árpád*.

Alegerea s'a ţinut la 28 Octomvrie a. c. în Ighiu. Au fost 2 candidaţi, *Kis Bálinth*, opositional şi Dr. *Werner* guvernamentalul, care a reuşit prin concursul biraelor, notarilor şi a Românilor aduşi cu sila.

La această alegere au participat din cei cu barbă, nevrednicul preot *Amos Popescu* din Valea-Dosului şi învĕţătorul Daniil Crişan.

Albini Gyula notarul, zi şi noapte au umblat ca un leu, ca sĕ ademenească pe nepricepuţii alegĕtori, 'i-a îndemnat sĕ iee parte la tămbălău, înfricătui-a cu pedepse etc., pe cei slabi de ânger şi fricoşi 'i-a prins în mregia sa — şi 'i-au dus la urnă, ca pe nişte dobitoace necuvêntătoare cu alaiu şi marşul lui Rákoczi!

Acest *Albini* cu *Montani* dimpreună, sûnt coadă de topor la rădĕcina trunchiului naţiunii.

Fereşte Doamne poporul tĕu Român de astfel de putrejuni, cari sûnt ruşinea neamului nostru.

Din cercul Făgetului (Bănat).

În 28 Octomvrie s'a ţinut alegerea de deputat dietal pentru cercul Făgetului în *Făget*. Alegerea s'a efeptuit după voinţa guvernamentalilor.

Nefiind nici un contra candidat s'a ales *Baron Harkányi János* din Budapesta cu aclamaţiune.

De faţă au fost toţi Jidanii şi oficianţii ear' dintre alegĕtorii de pe sate au fost de tot puţini, ear' dintre Români au fost aproape numai antistiile comunale pentru-că ceilalţi alegĕtori Români s'au ţinut strict de programul naţional din 1881. Numai părintele *Barzu* din Bokamezeu nu ştie ce însemnează „*pasivitatea*".

După-ce s'a sfîrşit alegerea, s'a ales o comisiune, care se meargă la Pesta şi se predee mandatul dlui baron.

În comisiune a denumit preşedintele la propunerea protopretorilor din Făget şi Birchis numai oficianţi şi dintre alegĕtori: pe cel mai inteligent, mai cu ştiinţă şi mai cinstit dintre toţi, adecă pe Jidanul din Lalaşinţi. Sărac cerc al Făgetului cine a ajuns sĕ te represinte, un Aron Feiler, care nu are nici nume, ci îşi poartă neguţătoria pe nume străin.

Din cercul Şiria.

Extragem din o corespondenţă mai lungă următoarele fapte:

Conferenţa electorală a cercului Şiria-Pancota a hotărît la timpul seu cu unanimitate abţinerea dela vot, adecă *pasivitatea*. Ba, ce e mai mult, un econom din Şiria, *Nicolae Lazarescu* a insistat: că nu numai cu vorba se fim pasivi, ci şi în faptă. Sĕ arĕtăm, că noi ne abţinem dela vot, până-când, călcările de lege şi mijloacele de corupţie ne silesc a nu ne putea folosì de dreptul cetăţenesc, de acel drept sfânt cel avem în schimb pentru multele sarcini ce le purtăm.

Alegerea de deputat, ţinută în *Pancota* la 28 Octomvrie, ni-a dovedit, că nu prea ne ţinem de cuvênt.

Onoare majorităţii preoţilor şi învĕţătorilor, cari au ţinut cu sfinţenie decisul „conferenţei dela Şiria", onoare ţeranilor, cari au ascultat de sfatul conducĕtorilor vrednici şi cu inimă pentru binele poporului.

Ruşine însĕ şi batjocură pe obrazul acelor puţini preoţi şi învĕţători, cari deşi au luat parte la conferenţa din Şiria şi au auzit decisul conferenţei, nu s'au temut de Dumnezeu, şi de oameni, a merge la urnă şi a vota pentru câţiva florini.

Aceşti rĕtăciţi sûnt următorii: Rom. Motorca, preot în Agriş, T. Motorca, preot în Dud, apoi învĕţătorii: Liviu Pop şi Muntean Tivadar din Covăsinţi, Alexandru Dobos din Şiria, Ioan Micoră şi Teodor Laza din Cherechi, Moise Mregia din C. Cheriu, toţi din protopopiatul Şiriei, ear' din protopopiatul Butenilor, au fost următorii: preoţii din Tăuţi Iovu Biró şi P. Ana.

De-asemenea au luat parte învĕţătorii din Tăuţ Andr. Lazarov şi G. Fericean apoi Ioan şi George Popovici, preoţi în Nadăş, Vasile Borza, preot în Iarcoş şi Alex. Nica, preot în Camna.

Ar trebui sĕ luăm la rĕvaş şi pe dl protopop gr.-cat. din Şiria, Marcu Păscuţiu, fiindcă d-sa nu a luat parte la conferenţa alegĕtorilor români, ţinută la 25 Octomvrie, dar' a luat parte la alegerea de deputat, nu numai umblând pe sate cu candidatul guvernamental pentru a-'i tălmăci programul, ci chiar şi la actul de alegere. Mai departe a făcut sânge rĕu între oamenii nostri, aceea ca vice-preşedinte de alegere a fost *Dr. Hotăran*, advocatul român din Şiria, acela care a presidat conferenţa Românilor. Cum sĕ o înţelegem aceasta dle Hotăran??

Un Român.

Din părţile Aradului.

Alegerile peste tot prin părţile acestea au fost sgomotoase. Bătăi cu grămada. Dar' nu ştiu cum, la Pancota a fost lucru întors. În loc, ca guvernul sa bată pe oposiţie, aceasta au cioplit pe domni. Au fost scărmănaţi: fibirĕul Şiriei, preşedintele scrutiniului, corteşul Valerian, apoi un notar şi câţiva primari.

În cercul Boroş-Ineu, lupta a fost şi mai vehementă. Votul ţeranilor era plătit cu 20—30 fl. ear' al preoţilor şi învĕţătorilor cu 100—200 fl. Umilinţă, dejosire, forţă, promisiuni toate au fost la rînd. Cât de desperaţi au fost domnii dela putere se poate vedea din casul următor: învĕţătorul *Petru Costin* din *Moroda*, suspendat aproape de 2 ani în urma intrigilor notarului Lele, a fost cercetat de fibirĕul *Monti* şi not. *Lele* şi rugat se ţină cu ei, că apoi în timp de 2 zile va fi rĕpus în funcţie. Eată chiar câteva din vorbele lui Monti: „domnule Costin, uită toate, fă pace, eată acì dl Lele îţi întinde mâna, se ierţi toate! Fii bun! De ne asculţi, în 2—3 zile vei fi rĕpus. Nu pretindem sĕ îndemni oamenii, se vină la noi, dar' sĕ-'i laşi împace, — se stai locului!"

Costin le-a rĕspuns, că până se va mai gândì asupra lucrului, apoi le va da rĕspuns. S'a gândit, şi s'a învoit. Că împlini-'şi-vor promisia domnii aceea e altă chestie.

Alt român.

Din Baia-mare.

Primim următorul raport:

Azi, în 28 Oct. a. c., s'a ţinut alegerea de deputat dietal în cercul de alegere al Băiimari. Candidaţi au fost *Láng Lajos*, recomandat din partea lui Wekerle şi din partea guvernului, ear' *Lovrich Gusti* din partea alegĕtorilor din *Baia-mare*. În decursul votisărilor s'au întêmplat bătăi sângeroase. Au fost bătuţi mai mulţi corteşi de ai lui Láng, precum: vestitul renegat *Papp Zsiga*, vĕrul lui Papp Pista din Baia sprie; pe acest corteş notar, nu numai că 'l-au sângerat, dar' şi în-

călţămitele din picioare 'i-le-au tras; 'i-au tăiat o ureche, şi dacă n'ar fi scăpat prin ajutorul gendarmilor în curtea plebanului 'l-ar fi — tras pe frigări. A fost bătut notarul din Sĕini *Uraj*, care a scăpat de moarte prin ajutorul muierilor. Au fost bătuţi o mulţime de Jidani.

Votarea s'a finit pe la orele 5 după ameazi şi a fost ales Láng Lajos cu majoritate de voturi. Poporul românesc cu preoţii şi dascălii în frunte a luat parte activă la alegeri, — neobservând pasivitatea decretată din partea conducĕtorilor. Ruşine şi ear' ruşine!

O întimpinare.

Dej, la 31 Octomvrie n. 1896.

Primim dela dl *Dr. Farcaş* din Dej următoarea întimpinare, pe care o publicăm fără comentar:

În organul d-voastre *Tribuna*, în numerii 223 şi 225 din l. c., s'a publicat două corespondenţe afirmative din Lăpuşul-unguresc, cu scop de a mĕ blama şi a mĕ arĕta înaintea poporului Român şi înaintea alegĕtorilor de „geşeftar".

Acele corespondenţe nici că sûnt din Lăpuşul-unguresc, ci sûnt numai nişte calumnii şi neadevĕruri eşite din ura personală dela un rĕu voitor al meu, pe care nu-'l pot altcum numì, decât de un calumniator fără ruşine, care numai se ascunde sub masca de „V. Lăpuşanul".

E drept, că la provocarea mai multor alegĕtori am primit candidatura în cercul Lăpuşului-unguresc.

Am avut însĕ motivele mele şi anumit: pentru ţinuta mea pe viitor am vrut a mĕ convinge pe deplin, că oare are scop serios actualul guvern maghiar de a pacta şi a se împăca cu Românii; şi mai departe, că ce influenţă are asupra Românilor pasivitatea?

Scopul 'l-am ajuns: — căci din indescriptibila presie făcută din partea guvernului prin gendarmi, miliţie şi intimidări groaznice, m'am convins, că actualul guvern nu are şi nici va avè de scop serios o împăcare cu Românii şi că numai pe aceia îi lasă la alegeri se treacă, dela cari a primit declaraţiuni obligătoare pentru ţinuta lor pe viitor.

Mai departe m'am convins — din ţinuta conducĕtorilor inteligenţi, a preoţilor şi învĕţătorilor — că pasivitatea pentru noi Românii este moarte, pentru-că a desvoltat şi demoralisat poporul acolo, încât cu butea plină şi cu bani, ca pe nişte oi îi conduci la urnă.

Disciplină nu-'i de loc, ear' poporul prin pasivitate degenerează şi sĕ demoralisează de tot.

Sapienti sat.

Al d-voastre stimător:

Dr. Ioan Farcaş,
advocat.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 233) publică la primul loc recursul ce s'a dat în contra opririi adunării electorale, convocată la Braşov pentru alegerea delegaţilor la conferenţa generală electorală. Cum se ştie, oprirea a venit din partea fişpanului din Braşov, care nu are nici un drept de amestec în cause de adunări publice.

*

Dreptatea (nr. 233) vorbeşte despre „*Constelaţiunea nouă — în dietă*" şi constată, că oposiţia din trecut va fi în noul parlament un factor care nu va fi luat în seamă. „Însemnătatea sau mărimea sa este aproape nula!" — Constată apoi că *noul partid poporal* se dovedeşte de viguros şi de bună speranţă, — noi Românii, însĕ nu ne putem însufleţì pentru dînsul până nu vom vedè că „urmăreşte veritabilele interese ale tuturor popoarelor conlocuitoare în ţeară". —

Aforisme politice.

— Una la zi. —

Când setea de putere predomineză în grad prea mare şi satisfacerea ei e considerată ca necondiţionat de lipsă pentru vieaţă, ea ruinează caracterul unui bărbat de stat, Ea îl conduce adesea la abandonarea principiilor, la compromise şi îl sileşte adesea la dependenţă; ea degradează modul seu de a vedè şi-'l învaţă a se nutrì cu pânea amară a generosităţii străine; peste aceasta ocasional îl desparte de amicii sei fireşti şi-'l aduce în contact cu soţi străini şi josnici, al căror caracter şi obiceiuri ar trebui se escite dispreţul seu şi care au cu el numai un singur lucru comun, lupta pentru acelaş obiect; — ei luptă din poftă de câştig, el din setea de putere.

Krougham.

CRONICĂ

Sibiiu, 3 Nov. n. 1896.

Deputatul Sucevei. La alegerea suplementară de deputat dietal în districtul Sucevei, ţinută la 30 Oct. n. în Suceava, a reuşit cu 70 din 80 de voturi date dl *Varteres cavaler de Pruncul*, candidatul partidului naţional român din Bucovina. Alegerea a decurs în cea mai bună ordine.

*

„Et nazional", ziar spaniol din Madrid publică cu data de 16 Oct. n. o notiţă despre vizita deputaţilor şi senatorilor italieni în România. Se ştie, că între aceşti oaspeţi se afla şi d. *Marcoartu*, senator spaniol. Notiţa relatează acum că dl Marcoartu a venit încântat din România şi a trimis dlor *Urechià* şi *Fleva* o scrisoare de călduroasă mulţumire. Ziarul spaniol reproduce apoi câte-va părţi din această scrisoare, cu elogii pentru naţiunea noastră.

*

Panslavismul. O nouă scriere despre *evangelia Panslavismului* a apărut la Petersburg. Autorul ei este celebrul general rusesc *Chireieff*. Generalul expune în scrierea aceasta basele fundamentale ale politicei panslaviste. Trei sûnt basele acestei politice: sfânta ortodoxie, autocraţia şi naţionalitatea slavă. Chireief spune că nici un Slav, locuească el în Ungaria, în Galiţia sau ori-unde, nu poate uita, că în afară de frontierele patriei sale politice de astăzi el are pretutindene fraţi în Slavism.

*

Capelan osândit. Capelanul Iosif V. *Knezici* din Raczkeve ţinuse mai multe vorbiri contra legilor bisericeşti-politice, pentru cari procuratura îi intentă proces. Acusa susţine, că numitul capelan a agitat contra legilor, după-ce au fost sancţionate; că în ornat bisericesc, a făcut poporaţiunea se jure contra căsătoriei civile; că ar fi provocat pe fetele îmbrăcate în haine albe, sĕ îmbrace haine negre, deoare-ce de acum înainte ele vor fi cununate acolo, unde se dau paşapoarte pentru vite; şi în sfîrşit, că a preamărit pe preotul agitator Lepsényi. Tribunalul din Pesta osândì pe capelanul Knezici, pentru agitare, delict contra religiunii şi preamărirea unei persoane osândite, la *şese luni temniţă şi 250 fl. amendă*. Tabla reg. ridica pedeapsa la *un an temniţă*, sentenţă întărită şi de Curie.

*

Constituiri. „Societatea de lectură Ioan Popasu" a junimii studioase dela institutul teologic-pedagogic gr.-or. român din Caransebeş s'a constituit pe anul şcol. 1896/97 precum urmează: preşedinte dl profesor Gherasim Sêrb; vicepreşedinte al societăţii şi preşedinte al comitetului Coriolan Zuiac cl. a III.; notar I.: Valeriu Dabiciu cl. a III.; notar II.: Solomon Bălint ped. cl. IV.; bibliotecar: George Băiaş cl. c. II.; vicebibliotecar: Patrichie Rămneanţu, ped. c. III.; cassar: Aureliu Sdicu, cl. c. II.; controlor: Ioan Stan, ped. c. IV.; redactor al foii „Progresul": Coriolan Zuiac, cl. c. III.; — membri în comitetul executiv al societăţii: Aurel Ciulin şi Gerge Treta, cl. c. III.; Radu Pirtea şi Ioan Roşca, cl. c. II.; Michail Costescu şi Aurel Magheţiu, cl. c. I.; Petru Humiţa, ped. c. IV.; Mărian Groza, ped. c. III.; Nicolae Şola, ped. c. II. şi Iosif Jian, ped. c. I.

— „Societatea studenţilor români din Zürich" 'şi-a ales pentru semestrul de iarnă al anului 1896/97 următorul comitet: preşedinte: I. Grefu, cad. arch.; vicepreşedinte: M. Dima, stud. ing.; cassar: I. Maxim, cand. ing.; secretar: A. Popp, stud. ing.; bibliotecar: E. Gschlacht, stud. ing.

*

Nouă foaie umoristică. „Gaz. Buc." anunţă, că în curênd va apărè în Cernăuţi o nouă foaie românească umoristică-ilustrată.

*

Femei — duelgii. Emancipaţiunea femeilor a arĕtat un frumos progres în Italia. Zilele trecute se întâlniră pe o stradă din Palermo domnişoarele Antoniello şi Lullo. Între ele există de mult o ură înverşunată, de oare-ce amêndouĕ se topesc de dorul unui tinĕr elegant şi drăguţ. Astfel, întâlnindu-se fără de veste, se apucară de ceartă şi se batjocoriră strajnic în termini emancipaţi.

„Ne vom întâlnì în curtea bisericii", strigà d-şoara Antoiniello.

„O! da, peste o jumĕtate de oră" ameninţà d-şoara Lullo.

Şi într'adevĕr au şi apărut punctual, cu sĕcuri în mână. Domnişoara Lullo se depărtà de pe teren cu o gravă rană la cap; nici contrara ei nu rĕmase tocmai teafără. Un poliţist necomplesant le excortà la oficiul poliţial.

*

Anarchişti şarlatani. În seara de 1 Noemvrie n. au fost deţinuţi în Copenhaga 5 capi ai partidei anarchiste, bănuiţi că ei ar fi comis nişte falsificări în detrimentul casei de economii. Se aşteaptă nouĕ arestări.

*

Nebun pe catedră. La clinica profesorului *Krafft Ebing* dela universitatea din Viena e îngrijit de present un nebun foarte interesant, care — după-cum susţine celebrul profesor — sufere de nebunie periodică. E caracteristic anume, că pacientul ajunge une-ori în stare de exaltare şi atunci laicul 'l-ar considera mai mult drept un om inteligent şi de spirit, decât drept un nebun. La una din prelegerile sale mai recente Krafft Ebing presentà ascultătorilor sei pe interesantul nebun şi le spuse, că pacientul se află în completă stare de exaltare şi că 'l-a rugat sĕ-'i permită a ţinea o prelegere de pe catedră.

— „Spre a vĕ putè câştiga o concepţie despre această deosebită stare a exaltaţiei, îi permit sĕ-'şi ţină prelegerea" — zise apoi celebrul profesor şi cu aceste predete podiul nebunului, care declarà, că doreşte sĕ vorbească despre exaltarea, care se observă la nebunia periodică. Nebunul îşi şi începù prelegerea, dar' în curênd o întrerupse, strigând sĕlbatic, că cineva rîde la prelegerea sa. El pretinse deci, că studentul care a rîs sĕ fie imediat scos din sală. Krafft Ebing îl linişti însĕ, asigurându-'l cu insistenţă, că prelegerea interesează foarte mult pe auditoriu. Această plăcù nespus nebunului, care continuă a vorbì despre filosofie şi psichiatrie, amintind nu tocmai cu respect despre Krafft Ebnig. El susţine, că psichiatria nu poate presta resultate positive şi că nu peste mult filosofii vor înlătura pe psichiatrii. Prelegerea nebunului stîrnì nu odată complăcere generală în auditoriu, deşì în cursul ei au fost şi momente comice. Terminându-'şi prelegerea, nebunul părăsì sala cu maiestoasă linişte şi demnitate.

*

Hymen. Duminecă, în 18 Noemvrie n. se va cununa în biserica gr.-cat. din Chendrea dl Vasiliu Sestraş, cu d-şoara Veronica Coste.

*

Potop în Francia. Din Paris soseşte ştirea unui mare potop. Sena, care de câteva zile încoace a crescut foarte mult, s'a revărsat din nou în noaptea de 30 Octomvrie n. Zăgazurile, înalte de 5 m. au ajuns sub apă. Există temerea, că potopul va mai creşte, de oare-ce toţi afluenţii Senei exundeză. În valea rîului Rhone situaţia a devenit gravă. În Beaucair şi în mai multe comune articolii de traiu se urcă în etagiul prim cu ajutorul scărilor de corăbii. În apropierea rîului, pe cele mai multe drumuri nu se poate comunica. Şi rîurile Saon şi Ain au eşit din albia lor şi au potopit total mai multe comune. În oraşul *Bourg* douĕ cartiere au fost inundate, casele sûnt pe jumĕtate ruinate, întreaga poporaţie îşi părăseşte locuinţele.

*

Bibliografie. A apărut nr. 16 al revistei „Lumea Ilustrată" cu următorul sumar: Porţile de fer. — Regele Alexandru al Sêrbiei. — George din Moldova, (versuri). — Pref. capitalei dl Paul Stătescu (schiţă biografică). — Delavrancea (schiţă). — „A mea este rĕsbunarea" (sfîrşitul romanului). — Ucigaşa (urmare). — Emil Paraiano (versuri). Ilustraţiile: Nuntaşi sêrbi. — Stânca Babakai. — Lucrările dela cataractele din Iucz. — Calea Szechenyi. — Cântăreţi sêrbi. — Lucrările dela stânca „Greben". — Strîmtoarea Cazanului. — Maiu de stânci. — Vapoare de spargere. — Tabla lui Traian. — Cort ţigănesc. — Ruina Colubacă. — Cimiter turcesc. — Insula Ada-Kaleh. — Grănicer român. — Lucrările dela Rigrada. — Regele Alexandru al Sêrbiei. — Prefectul capitalei, dl Paul Stătescu. — Delavrancea. — Princesa de Wales.

*

Ştiri mĕrunte. M. S. Monarchul a conferit fraţilor *Gabriel* şi *Elemer Lonyai*, precum şi urmaşilor lor legitimi, demnitatea de conte şi dreptul ereditar de magnaţi. — În *Chicago* se va construì un turn de fer de 1200 urme înalt şi cu o basă de 326 m., costând întreg 80.000 funţi sterlingi. — În 1 Noemvrie n. a fost inaugurat la *Komárom* noul palat al justiţiei.

Şezĕtoare extraordinară, azi, 3 Noemvrie n., 8 h. 5.

La

Abonament lunar

pentru Noemvrie st. v.

— cu preţurile din capul foii —

învită

Administraţiunea ziarului „TRIBUNA"

TEATRU.

— 3 Noemvrie n.

Societatea teatrală germană de sub direcţiunea dlui *Leo Bauer*, 'şi-a început Sâmbătă reprensentaţiunile în teatrul orăşenesc din loc. Din prestaţiunile de până acum ale singuraticilor actori s'a putut constata, că societatea e bine compusă şi dispune de puteri, cari pot face parte din cele mai de frunte societăţi teatrale. Dacă direcţiunea din a sa parte încă va grijì, ca repertoarul sĕ fie ales, variat şi ceva mai *modern*, publicul din Sibiiu nu se va putè plânge că nu are unde sĕ-'şi petreacă serile lungi de iarnă. Până acuma publicul nu a dovedit o prea mare interesare faţă de acest focular de cultură, căci la cele trei representaţiuni date până acuma, lojele erau mai mult goale decât pline. Societatea însĕ ar merita o îmbrăţişare mai călduroasă din partea Sibienilor.

Sâmbătă s'a dat piesa „*Die Goldprobe*" o comedie prea veche şi *neterminată*. Au excelat în ea dl *Neher* în rolul lui Spiegel, şi d-şoara *Wachtel* ca Friederike. Buni au fost şi ceialalţi toţi, — ce a fost rĕu, a fost — *piesa*.

Duminecă d. a. la 3 ore s'a dat vecĕnicul „*Müller und sein Kind*" piesă de înduioşare, — ear' seara s'a dat „*Das Recht*", dramă cu unele părţi foarte bune şi cu caractere bine copiate. Domnii *Dieffenbacher*, *Renner*, *Neher*, apoi d-şoara *Wachtel*, au fost la locul lor, dimpreună cu ceialalţi. Luni s'a dat apoi „*Der Kleine Lord*" piesă bună şi foarte bine interpretată. D-şoara *Helene Grosz*, în rolul lui *Cedric*, s'a dovedit a fi o putere teatrală de prima forţă.

p.

Bibliografie.

La libraria „Tipografia", societate pe acţiuni în Sibiiu, se află următoarele cărţi:

„Memorial", Archiep. şi Metropolitul Andrei baron de Şaguna, de Nicolae Popea	fl.	1.30
„Doina", conf. ţinută la ateneul din Bĕrlad, de Mândrescu	„	—.28
„Critice" 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. şi II. à 2 fl. — cr.	„	4.—
„Poveştile Bănatului", de Cătana	„	—.30
„Literatura popor. română", de Gaster	„	2.50
„Introducere în Cărţile Testamentului vechiu şi nou", de Dr. Iuliu Olariu	„	2.50
„Cerşitorul", dramă în 2 acte de Livescu	„	—.50
tudii Critice", de Ghera. Vol. I. şi II. à 2 fl. 20 cr.	„	4.—
„Higiena română", de Dr. Leo Murĕşianu	„	1.—
„Izvoade", de Demetrescu	„	4.—
„Trandafiri şi viorele", de Pop-Reteganul	„	—.60
„Din Moldova", schiţe de Kotzebue	„	1.—
„Floarea din Firenze", de Livescu	„	—.50
„Istoria Românilor sub Mihaiu-Vodă-Viteazul", de Nicolau Bălcescu	„	2.—
„Trávniţe", 10 piese Slovăceşti Vol. I. şi II. à 1 fl. 50 cr.	„	3.—
„Scrierile părinţilor apostoleşti", de Dr. Iuliu Olariu	„	—.70
„Merinde dela şcoală", de Popa	„	—.60
„Despre influenţa împregiurărilor", de Panaite Zosin	„	—.50
„Memorii din timpul rĕsboiului", de Georgescu	„	—.88
„Pui de lei", poesii eroice, de Neniţescu	„	1.—
ediţie de gală	„	2.—
„Poesii", de Macedonski	„	2.—
„Copii de pe natură", de Negruzzi	„	1.50

*

La comandele din afară sĕ se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediţie recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranţa expediţiei recomandăm modalitatea din urmă.

Cartea durerii.

A apărut şi se află de vênzare la „Tipografia", societate pe acţiuni în Sibiiu:

„*Cartea durerii*" de *Emil Bougaud*, episcop francez, tradusă de Iacob Afin Nicolescu. Cartea aceasta ca formă e un volum de 174 pagine elegant şi de o frumseţă rară la cărţile noastre, ear' ca cuprins e o lectură plăcută şi folositoare.

Excelenţa Sa Metropolitul *Mihali* a recomandat această carte clerului şi poporului printr'un special circular, în care zice următoarele:

„Acest opşor cuprinde un ciclu de meditaţiuni creştine, morale şi religioase, din cari se vede puterea religiunii creştine, care mângâie sufletul omului în năcazuri şi suferinţe, turnând peste el balsam vindecător.

„Cetindu-o cu atenţiune, ori-şi-ce creştin se va convinge, „cât de puternic este Dumnezeu în mângâierea muribunzilor şi cât de sublimă e religiunea creştină în suferinţele mari ale sufletului".

Călindarul zilei.

4 Nov. n. 1896.

Iulian: Ap. Iacob frat. Dlui.

Gregorian: Carol Bor.

Soarele: rĕsare 7.11, apune 4.49 m.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 3 Noemvrie n. 8 ore dimineaţa.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 727.3)		Temperatura după Celsius	Maximul şi minimul de temperatură	Direcţia vîntului
Observată	Diferenţa din preziuă			
721.1	+ 1 1	+ 10.4	+16.5+6.2	SO

Sosiţi în Sibiiu.

În 3 Noemvrie a. c. 1896.

Hotel *„Impĕratul Romanilor"*. Horstein cu familia, colonel din Viena. A. Schuller, căpitan din Avrig I. Klaar din Braşov. Dr. Leonhardt din Agnita şi Dr. Roth din Sighişoara, advocaţi. Hecht, inginer din Budapesta. Dr. Markbreit, proprietar din Solnoc. Pongratz, pretor-suprem din Conţa. D. Sêrbu din Sĕliştie şi Krupka din Viena, comercianţi. I. Lehrer din Reichesdorf şi I. Conrad din Frâua, preoţi. R. Fischer din Gablenz şi M. Flor din Budapesta, voiagiori.

Hotel *„Neurihrer"*. N. Muntean din Braşov, A. Schmidt din Semering, L. Csatt din Cluj şi F. Nicolsburger toţi privatieri, E. Robicsek, I. Brunner şi E. Fischer toţi din Viena, V. Schultz din Budapesta, G. Tanko din Cluj şi I. Szöts din Mercurea, toţi voiagiori. K. Kosch, student din Orăştie. A. Giesemverver intreprinzĕtor din Turnu-roşu.

Hotel *„Meltzer"*. Roza. Walosie caseriţă din Odorheiu. L. Müller, maşinist din München. C. Luciu, student din Reşinari. E. Lienerth din Sighişoara. G. Schuller din Vălişoara.

Hotel *„Habermann"*. M. Reinhardt, architect din Batloszek.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 31 Oct. n. 1896.

Sĕminţe	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilo dela	Preţul per 100 chilo până
Grâu						
Bănăţenesc nou	77	7.60	7.70	78	7 70	7.75
Grâu dela Tisa „	77	7.75	7.80	78	7.80	7.85
Grâu „ Pesta „	77	7.70	7.75	78	7.75	7.80
Grâu de Alba-Reg. „	77	7.70	7.75	78	7 75	7 8
„ „ Bacîca „	77	7.75	8.85	78	7.80	7.80
Grâu ung. de Nord „	77	—.—	—.—	78	—.—	—

Sĕminţe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	Preţul per 100 chilogr. până
Sécară		70—72	6.70	6.75
Orz	de mutreţ	60—62	4.—	4 30
„	de vinsare	62—64	5 10	5 90
„	de bere	64—66	6 50	8 —
Ovĕs	—	50—51	5.45	6 —
Cucuruz (porumb)	bărtăţ	—	4.25	4 30
„	de alisiu	75	4 15	4 20
Maia		—	11 25	11 75
Hrişcă		—	5 25	5 50

Marfă pe ascuns.	Grâu	Sept.-Oc.	7.50	7.60
	„	Mart.-Apr.	7 89	8 91
	Cucuruz	Maiu-Iun.	4 20	4 25
	„	Iulie-Aug.	—.—	—.—
	Ovĕs	Mart.-Apr.	5 94	6 01
	„	Oct.	5.70	5.96

Marfă per 100 chilogr.

Produsele diverse	Soiul	Preţul dela	Preţul până
Preţul pe fiecare chilogram. Sĕm. de trif.	Lucernă ungurească	—.—	—.—
„	roşie	—.—	—.—
Olei de rap.	rafinat	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	57.—	57.50
„	dela ţeară	—	—
Slănină	uscată	—.—	—.—
„	afumată	48.—	49.—
Şea		—	—
Prune		—.—	—.—
Lioţar	slavon, nou	12 50	33 50
„	bănăţenesc	13 50	13.75
Miere	brută	—	—
„	galbină străcurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—

Spirt	Bani	Marfă
Brut, pentru rafinărie	14.25	14.50
Rafinat, pentru comercianţi mari	52.50	53.—
Brut, „ „ „	50.—	50.50

Cursul pieţii din Sibiiu.

Din 3 Nov. n. 1896.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.48	vênd.	9.52
Lire turceşti	„	10.60	„	10.65
Imperiali	„	9.60	„	9.65
Ruble ruseşti 100 à	„	126.75	„	127.75
Galbeni	„	5.60	„	5.65
Napoleon-d'ori	„	9.51	„	9.56
„ (ruseşti)	„	9.47	„	9.52

Bursa de Budapesta.

Din 31 Octomvrie. n. 1896.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	122.50
„ ung. val. cor. 4%	98.75
Împrumutul căilor ferate ung.	121.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	104.—
Bonuri rurale ung.	97.—
„ „ croate-slavone	97.—
Obligaţiunile desp. regaliilor	100.10
Împrumut cu premiu ung.	152.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	139.50
Renta de hârtie austriacă	100.50
„ de argint austriacă	100.75
„ de aur austriacă	120.25
Losurile austriace din 1860	—.—
Acţiunile băncii austro-ungare	1015.—
„ „ de credit ung.	—.—
„ „ „ „ austr.	—.—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit şi economii „Albina"	100.75
Argintul	—.—
Galbeni împĕraţeşti	5.66
Napoleon-d'ori	9.52
Mărci 100 imp. germane	58.77
London 10 Livres sterlingi	119.85

Bursa de Viena.

Din 31 Octomvrie n. 1896.

Renta de aur ung. 6%	—.—
„ „ „ „ 4%	122.65
Renta ung. v. c. 4%	98.80
Împrumutul căilor ferate ung.	124.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	121.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	101.25
Bonuri rurale ung.	97.14
„ „ croate-slavone	101.—
Împrumut cu premiu ung.	153.—
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	142.—
Renta de hârtie austriacă	100.65
„ „ argint austriacă	100.95
„ „ aur austriacă	122.—
Losuri austriace din 1860	—.—
Acţiunile băncii austro-ungare	1020.—
„ „ de credit ung.	421.50
„ „ de credit austr.	246.50
Argintul	—.—
Galbeni împĕraţeşti	5.69
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	58.75
Londra 10 Livres sterlingi	119.75

Bursa de Bucureşti.

Din 19 Oct. v. — 4 ore p. m.	Cassa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rural conv.) 6%	100
Împrumutul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
„ „ „ 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ „ 6%	102
„ „ 5%	87
Banca-Naţ. (100 lei vĕrs. într.)	1468
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vĕrs.)	420
Soc. de Asig. Naţ. (200 lei vĕrs.)	467
Soc. rom. de reasig.	118
Soc. r. de con. (250 lei vĕrs.)	106
Oblig. Cassei Pensiunilor	280
Agio	—
Schimb.	
Londra 3 luni	—
„ cek	—
Berlin 3 luni	—
„ cek	—
Paris 3 luni	—
„ cek	—
Viena	—
„	—
Agio	—

Pentru redacţie şi editură responsabil: **Andreiu Balteş.**
Proprietar: Pentru „Tipografia", societate pe acţiuni: **V. H. Drasenandt.**

Publicaţiune.

Prin aceasta sĕ anunţă, că sĕ va deschide a XIX-a

Loterie de binefacere de stat r. ung.

a cărei venit curat este proiectat a sĕ împărţi, în urma preaînaltei decisiuni a Maiestăţii Sale imperiale şi apost. regeşti din 4 Oct. a. c. în modul, că câte $^1/_{10}$ parte a venitului curat sĕ va da: 1. Fondului ce sĕ va crea pentru amploiaţii de stat lipsiţi, pentru vĕduve şi orfani. 2. Asilului „Stefania“ în Chezdi-Oşorheiu. 3. Primului asil de băieţi din Budapesta 4. Pentru „Mensa academică“ din Cluj. 5. Reuniunii de băieţi pentru colonii de ferii. 6. Reuniuniii „Crucea albă“. 7. Pentru Spitalul maritin de băieţi ce sĕ va întemeia în Circvenica şi 8. Primei reuniuni froebeliane din Budapesta; mai departe cu câte $^1/_{20}$ parte a venitului curat: 9. Reuniunii Spitalului „Elisabeta“ din Budapesta. 10. Orfelinatului de fetiţe în Győrnádorváros, 11. Orfelinatului de fetiţe din Oradea-mare. 12. Ospĕtăriei poporale din Budapesta.

Loteria aceasta are în total 3282 de câştiguri, a cĕror sumă dimpreună cu planul de tragere sĕ urcă la **fl 60,000**, — şi anume:

1	câştig principal de	60000 fl.	2	câştiguri de câte	2000 fl.
1	„ „ „	15000 „	4	„ „ „	1000 „
1	„ „ „	10000 „	20	„ „ „	500 „
1	câştig de	5000 „	50	„ „ „	100 „
1	„ „	4000 „	200	„ „ „	50 „
1	„ „	3000 „	3000	„ „ „	10 „

în numĕrar — în numĕrar

Tragerea va urma nesmintit la 28 Decemvrie 1896.

Fiecare los costă 2 fl. v. a.

Losuri sĕ află: la direcţiunea loteriei în Budapesta (Pesta, oficiul de vamă, mezanin), la toate oficiile de dare, de loterie şi debituri de sare, la cele mai multe oficii postale, la „Mercur“ în Viena şi la organele de desfacere de losuri aflătoare în toate oraşele şi localităţile mai însemnate.

Budapesta, 4 Octomvrie 1896.

[2306] 2—6 Direcţiunea loteriei reg. ung.

„LUGOŞANA“

institut de credit şi de economii, ca societate pe acţiuni în Lugoş.

Primeşte depuneri spre fructificare

sub următoarele condiţiuni:

a) Depuneri cu anunţ de 30 zile cu 5%;
b) „ „ „ „ 60 „ „ $5^1/_2$%;
c) „ făcute de biserici, şcoale, corporaţiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solveşte institutul separat.

După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituesc îndată la presentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face şi ridica şi prin postă.

[1947] 31— Direcţiunea.

Care

TINĔR ROMÂN

voeşte se ea parte la

întreprindere comercială

care va necesita o

călĕtorie în jurul lumii.

Capital necesar 6000 fl.

beneficii imediate şi enorme.

Trebue sĕ fie activ şi energic şi gata sĕ plece imediat (în companie de 5). Cunoştinţa limbii engleze nu e indispensabilă. Oferte detailate a se adresa sub:

Optics, Regent Street

Nr. 200, London, (francat 10 cr.)

La *„Tipografia“*, societate pe acţiuni în *Sibiiu* se află de vênzare:

Scrierile

mult regretatului poet-prosator

Traian Demetrescu.

„Intim“, poeme în proză, nuvele, 1894 fl. —.50
„Sensitive“, poesii, 1894 . . . . „ —.50
„Iubita“, nuvele, 1895 . . . . . „ 1.—
„Privelişti din vieaţă“, (cu portretul autorului), nuvele, 1896 . . . „ 1.25
„Aquarele“, poesii, ed. Şaraga, 1896 „ —.50

La comande, care sûnt de a se adresa la „Tipografia“, societate pe acţiuni, Sibiiu (Nagy-Szeben) sĕ se adaugă încă câte 5 cr. porto de 1 volum.

La librăria **„Tipografiei“**, soc. pe acţiuni în **Sibiiu** se vênd:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănĕtăţii copiilor sau îngrijirile

ce trebuesc date copiilor bolnavi şi sănĕtoşi.

Preţul 1 fl. v. a.

Precum şi

CURA DE APĂ.

Cum trebue sĕ trăiţi.

Testamentul meu şi Conferenţe publice.

Preţul 1 fl. 50 cr.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experienţele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace şi plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiele stomacului, a rinichilor, a beşicii udului** şi **ale organelor respiratoare** etc. [1739] 66—100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară şi prin conţinutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust şi efect prea plăcut şi binefăcĕtor — va îndeplini chiar şi pretenţiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiiu, Sighişoara şi Alba-Iulia:

la domnul **I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăştie: Németh János**; în **Braşov** deposit propriu **strada Căldărarilor nr. 68**, şi se poate comanda şi de-adreptul dela administraţiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administraţiunea isvorului „MATILDA“:

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Noutăţi musicale.

La librăria **„Tipografia“**, soc. pe acţiuni în **Sibiiu** se află de vênzare următoarele piese pentru **voce şi piano**.

		Cor. Fil.
Alexandrescu Ernest I.	„Ai plâns şi tu vre-odată?“ *romanţă* pentru voce şi piano	1.—
„	„Nu înţeleg“ „ „ „ „	1.—
„	„Pictorilor“ „ „ „ „	1.—
„	„Un fir electric“ „ „ „ „	1.50
Belortu D. C.	„L'Affection“, *polca franceză* pentru piano	1.—
„	„De Braila à Gênes“, *galop* pentru piano	1.—
Burlan Ioan D.	„Sêrba Bucureştenilor“, pentru piano	1.—
„	„ „ pentru voce şi piano	1.—
„	„Didi“, *polca mazurca* pentru piano	1.50
Cristide Dimitrie St.	„Isvorul“, *romanţă* pentru voce şi piano	1.—
„	„Linişte“, *vals* pentru piano	2.—
Cirillo Alphonse	„Am plâns“, romanţă pentru voce şi piano	1.50
„	„Singurătatea“, romanţă pentru voce şi piano	1.50
„	„Claire“, polca pentru piano	1.—
Decker Carol	„Institutele-Unite“, *vals* pentru piano	2.—
Dimitrescu Const.	„Sêrba Bucureştencelor“, pentru piano	1.—
„	„Sêrba Mirilor“, pentru piano	1.—
Fotino Gh.	„Iubileul Marş“, pentru piano	1.50
„	„Surorile Hora“, pentru piano	1.—
Ionescu G.	„Elisa“, polca franceză pentru piano	1.—
„	„Zéphir“, polca mazurca pentru piano	1.50
Kneisel Anton	„Souvenir de Zürich“, polca mazurca	1.—
Lutz Mayer	„Pas de quatre original“	1.—
Margaritescu Michel	„Gavotte dela Princesse Marie“	1.50
Mironescu Mathilde	„Les beaux yeux“, valse pentru piano	2.—
Moinaru Costache	„Terăncuţa“, cântec popular pentru voce şi piano	1.—
Niţescu P. G.	„Hora întrăţirii“, pentru piano	1.50
Ochialbi G. N.	„Hora Margareta“, pentru piano	—.50
„	„Hora ţerănească“, pentru piano	—.50
„	„Hora ovreicuţa“, pentru piano	—.50
„	„Hora nebună“, pentru piano	—.50
„	„De te-ar prinde neica 'n crâng“	—.50
„	„Hora Ochialbi“, pentru piano	—.50
„	„Hora nopţii“, pentru piano	—.50
„	„Sêrba oltenească“, pentru piano	—.50
„	„Hai Cristei“, pentrtu piano	—.50
„	„Hora luncei“, penru piano	—.50
„	„Hora Floreasca“, pentru piano	—.50
„	Hora Zuralia“, pentru piano	—.50
„	„Ca la uşa cortului“, ţigănească pentru piano	—.50
„	„Hora Aurora“, pentru piano	—.50
„	„Hora ocheşica“, pentru piano	—.50
„	„Hora frunza“, pentru piano	—.50
Oppelt W.	„Flori în vale“, polca mazurca pentru piano	1.—
Paulmann Sigismund	„Toujours avec argent“, polca franceză pentru piano	1.—
„	„La blondine“, polca mazurca pentru piano	1.—
„	„Turda“, marş patriotic	1.—
„	„Hora Reginei“	—.50
Paulmann Sigismund	„Sêrba păpuşelor“	—.50
„	„Marş turcesc“	—.50
„	„Pune talpa la pământ“, brêu pentru voce şi piano	—.50
Polyso-Micşuneşti N.	„La belle Alexandrine“, mazurca de salon	1.50
Rădulescu Eleutheriu	„Suvenir de Focşani“, polca mazurca	1.—
Schedi Mihail	„Pensées de Printemps, Morceau de salon	1.50
Schlichting S.	„Kreutz-Polca“, original	1.25
Simionescu Ioan R.	„Doina Jiului“, pentru voce şi piano	1.50
Spirescu Oscar	„E greu sĕ uiţi“, romanţă pentru voce şi piano	1.50
Trifu Gh.	„Te iubesc“, romanţă pentru voce şi piano	1.—
Vasiliu N.	„Cecilia“, vals pentru piano	2.—
Zika Anton	„Pe aripele amorului“, vals pentru piano	2.—

Noutăţi apărute în urmă.

Burlan I. D.	„En Vogue Quadrille“	1.50
„	„Nunta de argint“, marş	1.—
Capsa M.	„Intermezzo“, pentru piano	1.—
Cirillo Ant.	„Les fleurs de Mai“, valse	2.—
Dimitrescu C.	„Sêrba oficerilor“	1.—
Ivanovici	„La fille du Marin“, valse	2.—
Kaps C.	„Daisy Bell“, valse (All Right)	1.50
Lowthian	„Veneţia“, vals	1.50
Pursch O.	„Nunta de argint“, vals	2.—

„Veselia română“,

colecţiune de piese alese, pentru voce şi piano.

Nr. 1.	Raynald L.	„Vinul de Cotnari“, vals cânt. cu cuvinte rom. şi fran.	1.—
„ 2.	Sayers Henry L.	„Tararabum-der-é“, cânt. cu cuvinte româneşti şi franţozeşti	1.—
„ 3.	Filloreanu Al.	„Imnul şcolarului“, pentru 3 voci şi piano	1.—
„ 4.	Alexandrescu Er. I.	„Nu înţeleg“, romanţă	1.—
„ 5.	Moniuszko	„Cosacul“, cântec polonez, cu cuvinte române	1.—
„ 6.	Vargă F.	„Mustăţi“, polca cu cuvinte române şi franceze	1.50
„ 7.	Mureşianu A	„Deşteaptă-te Române“, cântec patriotic	1.—
„ 8.	Dorianu I.	„Liliacul alb“, cu cuvinte române şi franceze	1.50
„ 9.	„	„E. ah! iubirea“, canţonetă pentru voce şi piano	1.50
„ 10.	Denza L.	„Ochi albastri!“ cu cuvinte române şi italiane	1.50
„ 11.	Cuna L.	„O dragă Margaretă“, cuvinte de I. Dorianu	1.—

Noutăţi apărute în urmă.

Volstedt	„Lustige Brüder“ (Fraţii veseli), vals	1.—
Voreas D. D.	„În fênul de curênd cosit“, romanţă	1.—
Wagner F.	„Vulturul“, marş (Unter Doppel Adler)	1.—
Wiest Louis	„Privighetoarea de peste Olt“, potpouri naţional Nr. 1/2 a	2.—
Nr. 12. Zeller	„Nu fi supĕrat“, Sei nicht bös', cuvinte de Dorianu	1.—
„ 13. Gozlan	„Visul“ (Le rêve), romanţă, cuvinte de Dorianu	1.50
„ 14. Dumitriu	„Cât te-am iubit“, romanţă	1.—
„ 15. Dorianu	„All Right“, cuvinte române şi franceze	1.—
„ 16. Dumitriu	„Sêrba lui Zdrelea“ cu cuvinte	1.—
„ 17. Dorianu	„La tine copiliţă dragă“, romanţă	1.—

„Tipografia“, societate pe acţiuni în Sibiiu.

A apărut şi se află de vênzare:

„Călindarul Poporului“

pe 1897.

Anul XIII.

Cel mai lăţit şi cel mai ieftin călindar românesc.

Raportul despre „mişcarea literară la noi“ al comitetului „Asociaţiunii Transilvane“ numeşte

„Călindarul Poporului“

„excelent“.

Anul trecut a apărut în 5000 exemplare şi prin Ianuarie 1896 nu sĕ mai găsia nici un exemplar. Mulţi, cari au comandat târziu acest călindar nu 'l-au mai putut avè.

Grăbiţi deci! — grăbiţi a vĕ **prenumera din vreme** la

„Călindarul Poporului“ pe anul 1897.

Costă numai 20 cr.,

deşi e tot aşa de **excelent,** ba încă mai **îngrijit** şi mai **bogat,** decât până acum.

În estan **„Călindarul Poporului“** are un conţinut literar mai bogat cu **o coală întreagă** decât în anul trecut — şi pe lângă aceea — douĕ ilustraţiuni.

Grăbiţi a-'l prenumera. Mai uşor e a adauge preţul la renoirea abonamentului. Cu posta trimis, costă cu 3 cr. mai mult.

„Tipografia“, societate pe acţiuni în Sibiiu.

Pentru „Tipografia“, societate pe acţiuni: V. H. Dressnandt. Pentru tipar responsabil Iosif Marchsall